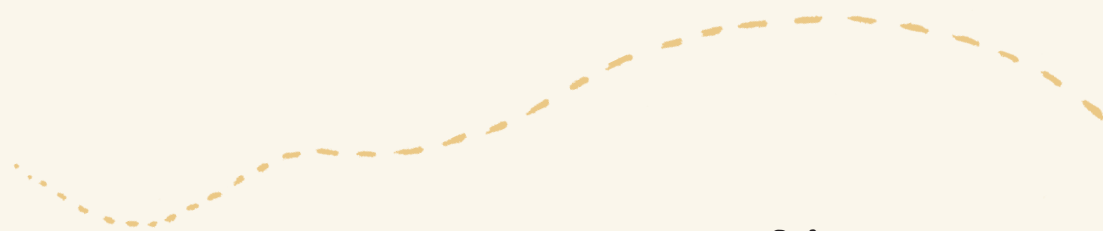

Застаниите и ујознајте...

...ЧУДЕСНИ СВЕТ ПРИРОДЕ КРОЗ
50 НЕВЕРОВАТНИХ ПРИЧА

НАПИСАЛА
РЕЈЧЕЛ ВИЛИЈАМС

ИЛУСТРОВАЛА
ФРЕЈА ХАРТАС

Ала ј' леј
Овај свей,
Онде ѿѿок,
Овде цвей;
Тамо њива,
Овде сад,
Ено сунце,
Ево хлад!
Тамо Дунав,
Злаѿа ѿун,
Онде ѿрава,
Овде джбун.
Славуј ѿесмом
Љуља луг.
Ја га слушам
И мој друг.

Јован Јовановић Змај

САДРЖАЈ

УНЕСИТЕ МИР У УЖУРБАНИ СВЕТ
СА ОВИХ 50 ПРИЧА ИЗ ПРИРОДЕ

- 12 ✧ ПЧЕЛА ОПРАШУЈЕ ЦВЕТ
- 14 ✧ ЈУТАРЊА РОСА НА ЛИСТУ
- 16 ✧ ИЗЛАЗАК ЛЕПТИРА ИЗ ЛУТКЕ
- 18 ✧ МАМА ПАТКА УЧИ ПАЧИЋЕ ДА ПЛИВАЈУ
- 20 ✧ ПАУК ПЛЕТЕ МРЕЖУ
- 22 ✧ ПТИЧЈИ ХОР У ЗОРУ
- 24 ✧ ОЛУЈНО НЕВРЕМЕ УСРЕД ЛЕТЊЕГ ДАНА
- 26 ✧ ВЕВЕРИЦА ЗАКОПАВА ЖИРОВЕ У ЈЕСЕН
И ИСКОПАВА ИХ У ЗИМУ
- 28 ✧ СЛЕПИ МИШ КРЕЋЕ У НОЋНИ ЛОВ
- 30 ✧ ПОЈАВА ДУГЕ
- 32 ✧ ЛИСИЦА ЈЕДЕ СОЧНЕ КУПИНЕ
- 34 ✧ ПУТ СНЕЖНЕ ПАХУЉЕ ДО ТЛА
- 36 ✧ МАМА И ТАТА ХРАНЕ СВОЈЕ ПТИЋЕ
- 38 ✧ РАДНИ ДАН У КОШНИЦИ
- 40 ✧ МЕСЕЧЕВ ПУТ ОКО ЗЕМЉЕ
- 42 ✧ ТАЛАСНИ БРЕГ И ТАЛАСНА ДОЛИНА
- 44 ✧ ПУНОГЛАВАЦ СЕ ПРЕТВАРА У ЖАБУ
- 46 ✧ ДИВЉИ ЗУМБУЛИ ПРЕКРИВАЈУ ШУМСКО ТЛО
- 48 ✧ КРТИЦА СКЛАДИШТИ ГЛИСТЕ У ОСТАВИ

50	☞	СУНЦОКРЕТ ПРАТИ КРЕТАЊЕ СУНЦА	84	☞	ВИЛИН КОЊИЦ ИЗВОДИ МАЈСТОРСКИ ЛЕТ
52	☞	ИГРА МАЧКЕ И МИША	86	☞	ЦВЕТ ЛОКВАЊА ОТВАРА ЛАТИЦЕ
54	☞	ЗВЕЗДА ПАДАЛИЦА ОСВЕЋАВА НОЋНО НЕБО	88	☞	КУКУВИЈА СЕ БУДИ
56	☞	ЗМИЈА ПРЕСВЛАЧИ КОШУЉИЦУ	90	☞	ДИВЉИ МАК ЦВЕТА У ПОЉУ
58	☞	РАСТ ШУМСКИХ ПЕЧУРАКА	92	☞	КОЊ ГАЛОПИРА ПРЕКО ЛИВАДЕ
60	☞	ВЕЛИЧАНСТВЕНИ ЗАЛАЗАК СУНЦА	94	☞	ШУМСКА МАХОВИНА УПИЈА КИШУ
62	☞	ПУЖ ОСТАВЉА СВЕТЛУЦАВИ ТРАГ	96	☞	БУБАМАРА ПОЛЕЋЕ С ЛИСТА
64	☞	ЛИШЋЕ ЖУТИ И ОПАДА С ДРВЕЋА	98	☞	ЛОСОС ПЛИВА УЗВОДНО
66	☞	ВРАПЧИЋИ СЕ КУПАЈУ	100	☞	ЈАТО ДИВЉИХ ГУСАКА ПОЛЕЋЕ КА ЈУГУ
68	☞	НАСТАНАК ОБЛАКА	102	☞	ПЛАНИНСКИ ЗЕЦ БЕЖИ ГЛАДНОЈ ЛИСИЦИ
70	☞	ПИЛЕ СЕ ИЗЛЕЖЕ ИЗ ЈАЈЕТА	104	☞	ВОДОМАР ЗАРАЊА ПОД ВОДУ И ХВАТА РИБУ
72	☞	ЛАТИЦЕ ПРОЦВАЛЕ ТРЕШЊЕ ПРЕКРИВАЈУ ТЛО	106	☞	ПАТУЉАСТИ МИШ ТРАЖИ РУЧАК
74	☞	МРАВ ТКАЧ ГРАДИ НОВО ГНЕЗДО	108	☞	ОСТРИГА СТВАРА БИСЕР
76	☞	РАЗМОТАВАЊЕ ПАПРАТИ У ПРОЛЕЋЕ	110	☞	ВУК ЗАВИЈАЊЕМ ДОЗИВА ЧОПОР
78	☞	КОМАРАЦ ЗА ДЛАКУ УСПЕВА ДА УМАКНЕ	112	☞	ЗАСТАНИТЕ И ОСЛУШНИТЕ ПРИРОДУ ВЕЋ ДАНАС!
80	☞	ДЕТЛИЋ КРЕЋЕ НА ПОСАО	116	☞	ИНДЕКС
82	☞	МОРСКА ЗВЕЗДА ИДЕ У ШЕЋЊУ			

УСПОРИТЕ. ЗАСТАНИТЕ. ОСЛУШАЈТЕ.

У рану зору, птица својим веселим цвркућом поздравља нови дан. Убрзо јој се придружује цео птичји хор који нас увесељава песмом током целе године. Њихов пој услављује сова – њева јој нежну уславанку да лакше заспи после ноћног лова. И док сова лагано тоне у сан, мала бубамара се слади последњим капицама јуларне росе...

Свуда око нас природа се покреће, расте... и ствара чуда. Сваког дана, сваког сата, пред нашим очима дешавају се чаробне промене. Али њих није лако уочити.

Ова књига је пуна прича о природи и ономе што се у њој свакодневно догађа. Неки процеси се одвијају sporo – као, рецимо, преображај летице или веверица која скупиља жиروه за зиму. А неки се, пак, догоде у тренутку – излазак сунца или настаanak облака.

Уживајте у свакој причи и пажљиво је прочитајте. А онда изађите у природу, застаните, усорите и освртните се око себе – чекају вас чуда!

ПЧЕЛА ОПРАШУЈЕ ЦВЕТ

Пчелин најважнији задатак јесте да опраши цвет.

Без опрашивања, биљке не могу да се размножавају нити да стварају плодове. Док скупила нектар, пчела на својим ножицама понесе и мало полена с прашника – мушког дела цвети.

Пчела проналази најсоцијале цвеће помоћу својих антена.

Када одлети на други цвет, тај полен падне на жиг пчучка – женски део цвети. У том тренутку започиње процес опрашивања. Погледајте како се то одвија у једној бијној пролећној баши...

Различито цвеће привлачи одређене врсте пчела.

Чим слетти
на цвѣт,
йчела
йочиње да
усисава
нектѣр
из њѣове
унуѣра-
шњости.

Док се слади соком, на њене ножице
се залейи йолен с йрашника.

Она одлеће на друѣи цвѣт.
Чим слетти на њѣа и йочиње да
йије нектѣр, йолен сйадне с њених
ножица и залейи се за врх шучка.

И цвѣт је у
шом йренуѣтку
ойрашен!

Сйремна да настѣави лейи,
йчелица осмайѣра башѣу.

И йолеће да йотѣражи нови цвѣт...

ЛУТАРЊА РОСА НА ЛИСТУ

Нема лепше добродошлице новом дану од капи росе на зеленом листу.

У рану зору, док је ваздух још увек хладан,
на листу и влакнима траве светлицају
ситишине капи воде.

Ако сје помислили да је током ноћи
падала киша, грешите – у иштању је
нешто што се зове кондензација.

Пре свитања, листе је још увек хладно од ноћног ваздуха. Влага из ваздуха прелази из гасовитог у течност.
По изласку сунца, тој течности је потребно неко време да испари и зато је у рано јутро видимо у облику росе.
Хајде да видимо шта се то дешава у осви новог дана...

Свиће нови дан и листе
у башти жељно иштекује
излазак сунца.

Током ноћи лишће се хлади на свежем ноћном ваздуху.
Ваздух око хладног листића такође се хлади.

Водена пара из ваздуха претвара се у калди воде, које се сакупијају на површини листића у облику росе.

Зими се роса замеди
и ту појаву називамо
ињем.

Већина калди росе клизи ка врху листића.

Тако се ствара једна кружна калди
која склизне с листића.
КАТ!

Како дан одмиче, листић је скоро сув... до нове зоре.

ИЗЛАЗАК ЛЕПТИРА

ИЗ ЛУТКЕ

Вероватно сте чули причу о гладној гусеници која грицка
лишће пре него што се претвори у дивног лептира –
али шта се дешава док борави унутар чврсте ојне лутке?

Кад се гусеница добро наједе, причврсти
се за неку биљку и формира лутку.
У унутрашњости лутке дешавају
се невероватне промене познате као
метаморфоза. Органи гусенице се мењају
и од њих настају очи, крила, ноге и
остали делови лептира.

После две недеље, свилена лутка постоје невидна
и у њој се назире шарена крила и антене будућег лептира.

Куцнуо је час да наш лептир угледа светлост дана и полећи у свет!
Погледајте како изгледа чаробни тренућа изласка лептира монарха из лутке...

Мада лутке делује неомично, у њој се види како лептир помера своја шарена крила.

Кад се лeйтир појави, крила су мала и згуљвана, а тело велико и напечено од воде.

Он ће прво спојити делове уста у дуљачку сисаљку – алајку у облику дуљачке сурлице којом ће касније поити нектар.

Потом ће умитати крв у крила да би се раширила и спојила.

И само сат времена после изласка из лушке...

... његова крила су спремна за лет.

Лeйтиру је обично потребно три-четири сата да научи да лети. После тога, он мора брзо да пронађе храну и партнер са којим ће имати потомство.

Његова прва станица на том дугом путу је ручак – нектар из обличњег црвеног цвeта...

МАМА ПАТКА

УЧИ ПАЧИЋЕ ДА ПЛИВАЈУ

Пачићи се рађају са моћним оруђем за пливање
– њиховим ногама с њиховим кожицама.

Пачићи проведу у гнезду само један дан пре него што их мама
пата одведе до најближе баре, језера или потока да провери
њихове пливачке способности. За разлику од одраслих патака,
пачићи немају водоотпорно перје (имају перје), па их пре уласка
у воду пата облаже уљем из њених
жлезде да се не би прехладили.

Мама пата и пачићи заједно излазе из гнезда и гледају се до воде. Пачићи се никад не удаљавају од своје мајке због
опасности од грабљивица. Хајде да видимо какав ће бити први сусрет породице дивље пате с водом...

Док предводи својих осам пачића, мама пата крене целим њеним до воде.

Када стигну до обале, показује им како да полако зајезе у њу.

Патићи је пажљиво гледају
и слушају...

... све док она не заљиви.

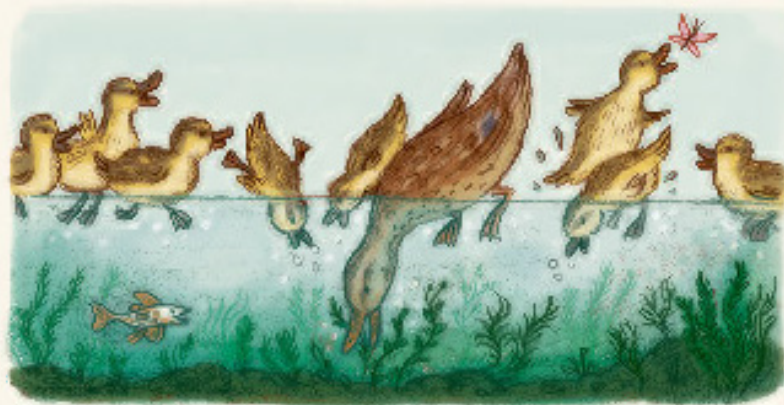

Затим,
једно
по једно
улазе
у воду за
њом.

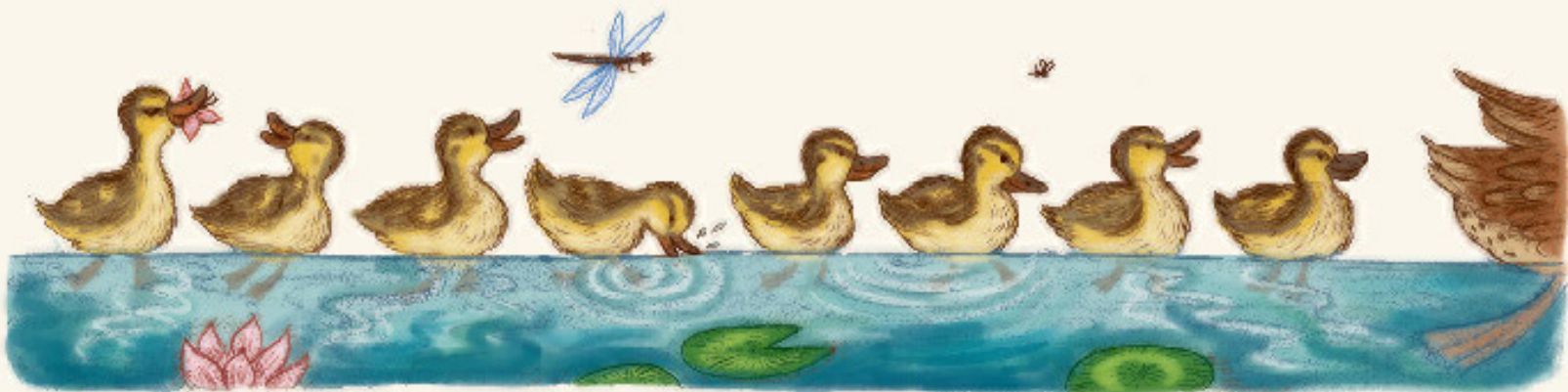
Поштом мама патица зарања главу под воду да пронађе храну.

Пљоснајћа сипојала
с пловним кожицама
омогућавају патићима
да буду вешти
пливачи.

Патији кљун је тако
обликован да ове
птице њиме лако могу
да копају по муљу и
хватају инсекте и друга
ситна створења.

Кад сви патићи науче да пливају, они праће своју мајку у савршеној колони.

После два месеца, патићи су довољно порасли да могу да нађу своје гнездо и створе своје породице.